

Vastuvõtmise kuupäev : 01/12/2022

Kohtuasi C-654/22

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

19. oktoober 2022

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent (Ida-Flandria esimese astme kohus, Genti kohtumaja, Belgia)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

17. oktoober 2022

Hageja:

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de voedselketen & Leefmilieu

Kostja:

Triferto Belgium NV

[...]

**Rechtbank van eerste aanleg
Oost-Vlaanderen
afdeling Gent
sectie burgerlijke rechtbank
(Ida-Flandria esimese astme kohus,
Genti kohtumaja,
tsiviilkolleegium)
VAHEOTSUS**

Eelotsusetaotluse esitamine Euroopa Kohtule

Kohtuasjas:

FOD VOLKSGEZONDHEID, VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN & LEEFMILIEU (föderaalne rahvatervishoiu, toiduga kindlustatuse ja keskkonnaohutuse amet), KBO (ettevõtjate keskandmepank): 0367.303.762, asukoht 1210 Sint-Joost-Ten-Node (Belgia), [...],

esimene vabatahtlikult kohtusse ilmuv pool,

[...]

versus

TRIFERTO BELGIUM NV, KBO: 0405.608.765,

asukoht 9000 Gent (Belgia), [...],

teine vabatahtlikult kohtusse ilmuv pool,

[...]

OTSUSTAB RECHTBANK:

I. MENETLUS

Pooled esitasid 10. veebruaril 2022 nimetatud kohtu tsiviilkolleegiumile ühise hagiavalduse. [...]

[...] [eelotsuse küsimuse seisukohast ebaolulised menetluse aspektid]

II. KOHTUASJA ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de voedselketen en Leefmilieu (föderaalne rahvatervishoiu, toiduga kindlustatuse ja keskkonnaohutuse amet, edaspidi „FOD Volksgezondheid“) korraldas 11. veebruaril 2020 ettevõtja NV Triferto Belgium (edaspidi „Triferto“) juures kontrolli, et kontrollida Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (edaspidi „REACH-määrus“), täitmist.

Triferto ostis 2019. aastal vahetult Singapuri ettevõtjalt Dreymoor Fertilizers Overseas PTE LTD (edaspidi „Dreymoor“) karbamiidi suuremas koguses kui üks tonn.

Seoses kõnealuse ostuga importis ettevõtja Belor 9. augustil 2019 Dreymoori tellimusel Euroopa Liitu 7873,167 tonni karbamiidi. Belor ei registreerinud karbamiidi ainuesindajana, vaid väidetava importijana REACH-määruse artikli 6

lõike 1 tähenduses. Kõnealuse aine kohta esitas ta ka tollideklaratsiooni. Pärast esimest ostu ja kauba kättesaamist ostis ja sai Triferto järgemööda eri kuupäevadel kätte veel ligikaudu neli tonni karbamiidi.

Dreymoori ja Belori vahel on leping, milles Belor kinnitab, et „kooskõlas REACH-direktiividega“ vastutab ta 46% karbamiidi impordi eest Euroopa Liitu laevaga MV „HC SVEA KIM“.

FOD Volksgezondheid leiab, et importijaks vastavalt REACH-määruse artiklile 6 koostoimes artikliga 3 ei tule pidada mitte Belorit, vaid Trifertot. Seega oleks karbamiidi pidanud registreerima Triferto, mida ta aga ei teinud. FOD Volksgezondheid määras Trifertole trahvi summas 32 856,00 eurot.

III. NÕUDED

FOD Volksgezondheid palub Trifertolt välja mõista tasumata trahv summas 32 856,00 eurot, millele alates 6. jaanuarist 2020 lisandub seadusjärgne viivis.

Triferto palub Rechtbankil „– tuvastada, et ta ei ole rikkunud REACH-määruse artiklit 5 ega artiklit 6, mistõttu ei saa talle määrata karistusi Wet van 21 december 1998 betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu, de volksgezondheid en de werknemers (21. detsembri 1998. aasta seadus tootestandardite kohta keskkonnahoidlike tootmis- ja tarbimisviiside edendamiseks ning keskkonna, tervise ja töötajate kaitseks) artikli 17 § 1 punkti 3 alapunkti a ja artikli 17 § 2 punkti 4 alapunkti a alusel,

– jätta FOD Volksgezondheidi esitatud trahvi väljamõistmise nõue põhjendamatus tõttu rahuldamata,

– teise võimalusena – kui Rechtbank peaks asuma seisukohale, et on veel ebaselge, kas artikli 2 lõike 1 punkti b kohaselt ei ole REACH-määrus Belori poolt liidu tolliterritooriumile toodud aine suhtes kohaldatav, või kas Triferto (kui ettevõtja, kes ostis karbamiidisaadetise ühe osa, mis oli ladustatud Belgia tollilattu, ilma et ta oleks olnud vastutav aine impordi eest liidu tolliterritooriumile) ei olnud kohustatud ainet (uuesti) registreerima – esitada Euroopa Kohtule enne asja edasist menetlemist eelotsuse küsimus.“

[...]

III. HINNANG

1.

Kohaldatav liidu õigus

REACH-määruse eesmärk on tagada inimeste tervise ja keskkonna kaitstuse kõrge tase, kaasa arvatud ohtlike ainete hindamise alternatiivsete meetodite edendamine, ning samuti ainete vaba ringlus siseturul, edendades samas konkurentsivõimet ja innovatsiooni (REACH-määruse artikkel 1).

REACH-määruse artikli 6 lõige 1 sätestab: „*Kui käesolevas määruses ei sätestata teisiti, esitab aine või segu koostisaine tootja või importija ametile registreerimistaotluse, kui aine või ühe või mitme valmistise koostises oleva aine kogus on vähemalt üks tonn aastas.*“

„*Importija*“ REACH-määruse tähenduses on liidus asutatud füüsiline või juriidiline isik, „kes vastutab impordi eest“ (REACH-määruse artikli 3 punkt 11). „*Import*“ tähendab sissevedu ühenduse tolliterritooriumile (REACH-määruse artikli 3 punkt 10).

REACH-määruse artikli 2 lõike 1 punkti b kohaselt ei kohaldata määrust nii ainete kui ka valmististes või toodete koostises esinevate ainete suhtes, mis kuuluvad tollijärelevalve alla, tingimusel et neid ei käidelda ega töödelda, ning mis on reekspordi või transiidi eesmärgil ajutiselt ladustatud või asuvad vabatsoonis või vabalaos.

2.

Poolte tähtsaimad väited

2.1

FOD Volksgezondheidi hinnangul tuleb importija mõistet REACH-määruse tähenduses tõlgendada nii, et importija on isik, kes on aine kolmandas riigis vahetult ostnud, ja mitte isik, kes on aine liitu toonud/vedanud. Seejuures viitab ta ECHA veebisaidil sisalduvatele selgitustele (<https://echa.europa.eu>).

FOD Volksgezondheidi arvates peab registreerimine toimuma ajal, mil ostja on tellitud aine kätte saanud ja vabasse ringlusse lasknud (või seestöötlemisprotseduurile suunanud).

2.2

Triferto leiab, et olenemata sellest, kes aine ostis, tuleb importijaks pidada aine füüsilise toomise eest vastutavat ettevõtjat. Ettevõtjad võivad kokku leppida, et tollideklaratsiooni esitav isik on vastutav ka impordi eest. Seda isikut tuleb pidada „*importijaks*“ REACH-määruse tähenduses ja see isik on registreerimise eest vastutav isik. Samuti võivad ettevõtjad otsustada, et deklaratsiooni esitab vedaja või logistikaettevõtja, kuid lõppvastutus impordi eest jääb teisele ettevõtjale. Sellisel juhul on viimati nimetatud ettevõtja „*importija*“ REACH-määruse tähenduses. Triferto tugineb oma seisukoha esitamisel Nederlandse Rijksoverheidi (Madalmaade valitsus) teabelehele „*Factsheet REACH en importeurs*“ (REACHi ja importijate teabeleht)

(<https://www.chemischestoffengoeedgereregeld.nl/content/factsheet-reach-en-importeurs>).

Triferto leiab, et aine tuleb – välja arvatud REACH-määruse artikli 2 nimetatud juhtudel – registreerida võimalikult kiiresti, nimelt ajal, mil aine liidu territooriumile toodi. Tõsiasi, et ostja saab aine seejärel kätte, seda ei muuda.

Trifertol on filiaal nii Madalmaades kui ka Belgias; kohtuistungil rõhutas Triferto kaitsja, et Madalmaade ja Belgia asutuste erineva arusaama tõttu ei ole praktikas võimalik täie kindlusega määrata impordi eest vastutavat isikut, kes peab aine registreerima.

3.

Euroopa Kohtule esitatavad küsimused

Rechtbank leiab, et enne asja edasist menetlemist on vaja ELTL artikli 267 alusel esitada Euroopa Kohtule käesoleva kohtuotsuse resolutsioonis sõnastatud eelotsuse küsimused.

V. RECHTBANKI OTSUS

Rechtbank otsustab käesolevas menetluses järgmist:

Enne asjas otsuse tegemist peatab Rechtbank menetluse, kuni Euroopa Kohus on vastanud järgmistele eelotsuse küsimustele:

1. Kas REACH-määruse artikli 6 lõiget 1 ja artikli 3 punkte 10 ja 11 tuleb tõlgendada nii, et isik, kes tellib või ostab aine väljaspool Euroopa Liitu asuvalt tootjalt, on kohustatud aine registreerima, olgugi et aine toomisega liidu tolliterritooriumile seotud tollivormistuse teeb tegelikult kolmas isik, kes ka sõnaselgelt kinnitab, et ta on selle eest vastutav?

Kas sellele küsimusele vastamisel on oluline, et tellitud või ostetud kogus on vaid osa (mis on siiski suurem kui üks tonn) väljaspool Euroopa Liitu asuva sama tootja sama aine suuremast saadetest, mille toob liidu tolliterritooriumile kõnealune kolmas isik eesmärgiga ladustada seda liidu tolliterritooriumil asuvas tollilaos?

2. Kas REACH-määruse artikli 2 lõike 1 punkti b tuleb tõlgendada nii, et ka tollilaos (menetluse J suunamise tulemusel – ühtse haldusdokumendi kood 71 00 väljal 37) ladustatavad ained ei kuulu REACH-määruse kohaldamisalasse seni, kuni need hilisemas etapis eemaldatakse ja teisele tolliprotseduurile suunatakse (nt vabasse ringlusse laskmine)?

Kui vastus on jaatav: Kas REACH-määruse artikli 6 lõiget 1 ja artikli 3 punkte 10 ja 11 tuleb tõlgendada nii, et aine registreerimise kohustus on sellisel juhul isikul,

kes on aine väljastpoolt liitu vahetult ostnud ja saab selle kätte (ilma et ta oleks seda ainet eelnevalt liidu tolliterritooriumile toonud), isegi kui aine on juba registreerinud kolmas ettevõtja, kes on selle varem liidu tolliterritooriumile toonud?

Esmaspäeval, 17. oktoobril 2022 avalikul istungil teinud ja kuulutanud Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent (Ida-Flandria esimese astme kohus, Genti kohtumaja) [...]

[...] [allkirjad]